

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у члану 97. тачка 9. Устава Републике Србије према коме Република Србија уређује и обезбеђује систем заштите и унапређења животне средине.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА И ЦИЉЕВИ КОЈИ СЕ ОСТВАРУЈУ

Процес придруживања Европској унији, усвајање правних тековина ЕУ, а посебно њихова примена, има значајан утицај на националном, регионалном и локалном нивоу. Искуства из земаља чланица, стечена током процеса придруживања Европској унији, показују да је ефикасна, одговарајућа и благовремена припремна фаза на свим нивоима, предуслов за успешну стратегију придруживања. Око једне трећине прописа Европске уније се односе или утичу на политичке, привредне или техничке аспекте заштите животне средине и имају значајан утицај на националном, регионалном и локалном нивоу, а 26% укупних трошкова апроксимације у области животне средине произилази из прописа ЕУ у области управљања отпадом.

У марту 2016. године донет је Закон о изменама и допунама Закона о управљању отпадом („Службени гласник РС”, број 14/16) којим је извршено преношење одредби одређеног броја ЕУ прописа и то: Оквирне директиве о отпаду 2008/98/ЕС, Директиве о депоновању 1999/31/ЕЦ, делом Директиве о индустријским емисијама 2010/75/ЕС – у делу који се односи на инсинерацију и Директиве о одлагању РСВ и РСТ 96/59/ЕС. Овим усклађивањем пренет је у национално законодавство низ одредби које се односе на принцип циркуларне економије који промовише употребу отпада као ресурса.

Законом о управљању отпадом („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10 и 14/16) уређене су: врсте и класификација отпада (чл. 7. и 8г); планирање управљања отпадом (чл. 9-16); субјекти управљања отпадом (чл. 17-24); одговорности и обавезе у управљању отпадом (чл. 25-31); организовање управљања отпадом (чл. 32-46); управљање посебним токовима отпада (чл. 47-58); дозволе за управљање отпадом (чл. 59-70); прекогранично кретање отпада (чл. 71-73); извештавање о отпаду и база података (чл. 74-76); финансирање управљања отпадом (чл. 77-82); надзор (чл. 83-87); казне (чл. 88-92); и друга питања од значаја за управљање отпадом (чл. 93-105).

Предложена законодавна решења неће имати негативно дејство на привредне субјекте, напротив, допринеће ефикаснијој примени прописа јер се односе на међусобно усклађивање и прецизирање одредби, а такође истовремено обезбеђују заштиту природних ресурса и коришћење отпада као исплативијег ресурса. Имајући у виду значај питања која су у пракси показала неопходност њиховог прецизнијег уређења, као и потребу међусобног усклађивања одредби ради ефикасније примене прописа, сачињен је предлог измена и допуна овог закона.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чл. 1. и 2. Нацрта закона врши се усаглашавање одредаба Закона о управљању отпадом (у даљем тексту: Закон) са Уредбом о одлагању отпада на депоније

Чланом 3. Нацрта закона предвиђена је измена члана 5. Закона на начин да се мења дефиниција дозволе за управљање отпадом, комуналног отпада, мобилног постројења за упављање отпадом, грађевинског отпада, посебних токова отпада, складиштења отпада, инсинерације и коинсинерације...

Такође врши се допуна овог члана на начин да се додају нови термини и то : подносилац обавештења односно нотификације, пиролизе, гасификације и плазма поступка као и дефиниција отпадног муља.

Чланом 4. Нацрта закона врши се измена члана 8в Закона на начин да се престанак статуса отпада прецизније регулише и усаглашава са законом којим се регулишу технички услови за производ.

Чланом 5. Нацрта закона предлаже се измена члана 9. Закона на начин да се у области управљања отпадом утврђује која се документа доносе при чему се прави разлика између планских докумената и других докумената које доносе оператери управљања отпадом.

Чланом 6. Нацрта закона, врши се усаглашавање термина стратегија и програма са законом којим се уређује плански систем.

Чланом 7. предлаже се измена члана 16. Закона којим се прописује радни план. Врши се прецизирање садржаја радног плана – који се подноси заједно са осталом документацијом приликом подношења захтева за издавање дозволе.

Такође врши се прецизирање радног плана за постројења за термички третман отпада и за деопоније отпада.

Чланом 8. Нацрта закона којим се мења члан 26. Закона на начин да се прописује обавеза произвођачу отпада да извештај о испитивању отпада чува трајно а не како је сада прописано најмање пет година. Такође, предлаже се брисање тачке 3) којом се прописује дужност произвођача отпада да прибави одговарајућу потврду о изузимању од обавезе прибављања дозволе.

Такође додавањем нова два става прописује се да произвођач отпада није у обавези да прибави дозволу за привремено складиштење сопственог отпада, који је настао у поступку обављања његове основне делатности на локацији на којој је отпад настао.

Произвођач отпада који производи отпад на више локација и исти привремено складишти у свом централном складишту у обавези је да за исто прибави дозволу за складиштење отпада.

Чланом 9. Нацрта закона измењене су одредбе Закона које се односе на посредника односно трговца отпадом у делу који се односи на упис у регистар трговаца односно посредника отпадом, на начин да је прописано да му рачуни у пословним банкама нису били блокирани у периоду од годину дана пре подношења захтева (чиме се врши поштравање услова), а избрисана је обавеза да је у АПР-у регистрован за обављање

делатности посредовања или трговине отпадом имајући у виду да у шифарнику делатности у АПР не постоји делатност посредовања отпадом односно трговине отпадом..

Чланом 10 Нацрта закона проширена је обавеза Оператера на депонији на начин да је прописано да је у обавези да успостави оперативни мониторинг параметара стања животне средине (врши мониторинг параметара квалитета ваздуха, земљишта, површинских, подземних и процедурних вода) – чиме је извршено усаглашавање са одредбама Директиве.

Чланом 11 Нацрта закона дата је могућност надлежном инспектору да у случају сумње да је отпад опасан, налаже овлашћеној организацији за испитивање отпада да изврши испитивање тог отпада

Чланом 13. Нацрта закона прецизније се регулишу одредбе којима се прописује привремено складиштење отпада прописује се да се дозвола не издаје за привремено складиштење на месту настанка отпада.

Такође прописано је да отпад не може бити привремено складиштен на локацији произвођача, власника и/или другог држаоца отпада дуже од 36 месеци по чијем се истеку отпад мора предати на третман, односно поновно искоришћење или одлагање.”

Чланом 14. Нацрта закона предлаже се измена члана 37. став 4. Закона, на начин да се за третман отпада у мобилном постројењу прибављају дозволе, сагласности или исправе у складу са овим законом и другим прописима а обавезно сагласност јединице локалне самоуправе на чијој територији се врши третман отпада у мобилном постројењу уз претходно прибављену информацију о локацији за третман опасног/неопасног отпада од надлежног орган. Предложена новина увођења обавезе прибављања сагласности јединице локалне самоуправе на чијој територији се врши третман отпада у мобилном постројењу мотивисана је чињеницом да се за мобилна постројења не ради студија о процени утицаја на животну средину.

Такође, прописује се обавеза да се пре почетка рада мобилног постројења прибављања решења о сагласности на студију о процени утицаја

Чл. 15. и 16. Нацрта закона врши се измена чл. 38. и 39. Закона тако што се прецизније прописује физичко-хемијског третмана отпада и биолошког третмана отпада.

Чланом 18. Нацрта закона врши се измена члана 41. Закона којим се прописује термички третман отпада

Чланом 19. Нацрта закона предлаже се измена члана 42. Закона тако што се поопштравају услови за одлагање отпада на депоније. Такође овим се врши усаглашавање са ЕУ Директивом 2018/850 о измени директиве о депонијама 1999/21.

Чланом 20. Нацрта закона члана 43. Закона тако што се прописује начин

сакупљања комуналног отпада кроз плански документ у ЈЛС

Такође, врши се усклађивање са директивом ЕУ 2018/850 о измени директиве о депонијама 1999/21 и европског пакета за циркуларну економију

Чланом 21. Нацрта предлаже додавање новог члана 51а којим се прописује управљање отпадном живом и живиним једињењима.

Чланом 22. Нацрта закона предлаже се додавање нова два члана 58а и 58б којима се прописује начин управљања грађевинским отпадом и отпадом од муља из постројења за пречишћавање комуналних отпадних вода.

Чланом 23. Нацрта закона врши се измена у члану 59. Закона на начин да се раздвајају делатности третмана и складиштење у потупку издавања дозволе. Овом изменом не проширује се листа дозвола које се прибављају за обављање једне или више делатности у области управљања отпадом већ се само врши практично издвајање дозволе за складиштење отпада која је раније била у оквиру интегралне дозволе за третман отпада. Услови и поступак издавања дозволе се нису променили. Такође, допуњен је члан 59. на начин да је додат став којим су прописане врсте дозвола у прекограничном кретању отпада.

Чланом 24. Нацрта закона додат је нови члан 59а којим се уређују финансијске гаранције на начин да је прописан правни основ да Влада донесе подзаконски акт којим ће се прописати врсте финансијских гаранција за обезбеђивање обављање делатности управљања отпадом

Чланом 25. Нацрта закона 25. предлажу се измене чл. 60. и 61. Закона у погледу надлежности за издавање дозвола, а у циљу прецизнијег утврђивања и дефинисања надлежности за издавање дозвола, како би се предупредиле даље недоумице и недостаци уочени у пракси. Наиме према сада важећим решењима, због недовољно прецизних одредби члана 60. Закона о управљању отпадом, постојао је позитивни сукоб надлежности између министарства и надлежног органа аутономне покрајине када је у питању надлежност за издавање дозвола за управљање опасним отпадом тачније за складиштење, третман, односно, поновно искоришћење опасног отпада за постројење за које дозволу за изградњу издаје надлежни орган аутономне покрајине, као и за третман отпада спаљивањем. Предложеним решењем дозволе за сакупљање, транспорт, складиштење, третман, односно, поновно искоришћење и одлагање отпада, дозволу за термички третман спаљивањем, су-спаљивањем, сагоревањем у плазми, гасификацијом и пиролизом отпада и дозволу за третман отпада у мобилном постројењу издаје министарство. Аутономној покрајини поверава се издавање дозвола за сакупљање, транспорт, складиштење, третман, односно, поновно искоришћење и одлагање отпада, дозволе за термички третман спаљивањем, су-спаљивањем, сагоревањем у плазми, гасификацијом и пиролизом отпада, за све активности и за сва постројења на територији.

Граду Београду поверава се издавање дозвола за сакупљање, транспорт, складиштење, третман, односно поновно искоришћење и одлагање отпада за све

активности на територији града Београда, за које дозволу за изградњу издаје надлежни орган града Београда.

У истом члану Предлога закона предлаже се измена члана 61. Закона . наведеним чланом предвиђени су случајеви када се дозвола за управљање отпадом не издаје.

Такође, прописан је рок на који се потврда о изузимању од прибављања дозволе која се односи на случај тестирања – на период од најдуже 90 дана и да се не може. Чланом се предвиђа и садржина потврде. садржи нарочито:

Чланом 26. Нацрта закона врши се поштравање услова за издавање дозволе за управљање отпадом тако што се поред прописане документације тражи и уверење о неосуђиваности за предузетника, власника односно заступника правног лица за кривична дела против животне средине

Чланом 27. Нацрта закона уводи се промена у члану 63. Закона у смислу да надлежни орган за издавање дозволе за управљање отпадом у року од 15 дана од дана пријема уредног захтева, обавештава јавност о поднетом захтеву и прибавља записник о испуњености услова заштите животне средине у складу са овим законом и –прописима којима се уређује област заштите животне средине, од надлежног инспекцијског органа, у року од 30 дана. Овим изменама даје се већи значај записнику инспектора

Такође, врши се додавање става којим се прописује да надлежни орган не може издати дозволу за управљање отпадом правном лицу или предузетнику чији је власник и/или заступник и/или одговорно лице, правоснажно осуђиван за нека од кривичних дела против животне средине .

Чланом 28. Нацрта закона врши правнотехничко усаглашавање текста Закона са предкоженим изменама.

Чланом 29. Нацрта закона мења се члан 67. Закона на начин да се прецизније дефинишу случајеви када се дозвола за управљање отпадом одузима, односно када се укида дозвола.

Чланом 30. Нацрта закона мења се члан 68. Закона на начин да се дефинишу услови за измену дозволе за сакупљање и транспорт и када се врши измена дозволе по службеној дужности.

Чланом 31. вш се измена члана 70. Закона којим се прописује издавање дозволе за сакупљање и транспорт отпада као и случајеви када се дозвола не издаје. Тако је предвиђено и да комунална предузећа и привредна друштва којима је одлуком јединице локалне самоуправе поверено обављање делатности сакупљања и транспорта комуналног отпада на њиховој територији, само за сакупљање и транспорт мешаног комуналног отпада, отпада са пијаца, остатака од чишћења улица и кабастог комуналног отпада у складу са прописом којим се утврђује каталог отпада, с тим да су у обавези да поседују потребну опрему за сакупљање, као и возила за транспорт наведеног отпада, нису у обавези да прибаве дозволу за сакупљање и транспорт отпада.

Чланом 32. Нацрта закона врши се измена члана 72. Закона на начин да су брисане одредбе којима је прописана обавеза Министарства да пре издавања дозволе за увоз извоз ии транзит отпада нарочито узме у обзир да ли се поновно

искоришћење врши у постројењима државе увоза која имају нижи стандард третмана за одређену врсту отпада него у држави извоза, узимајући у обзир потребу обезбеђивања одговарајућег функционисања унутрашњег тржишта, стање прерађивачких капацитета на територији Републике Србије, податке о расположивим и потребним количинама отпада као секундарне сировине које води Агенција, заштиту необновљивих природних и енергетских ресурса и националне циљеве прераде за одређене врсте отпада.

Овим чланом дефинише се ближе нотификациони поступак.

Такође, даје се овлашћење министру да ближе пропише образац захтева за издавање дозволе и претходне сагласности и документацију која се подноси уз захтев за увоз, извоз, и транзит отпада - прекогранично кретање отпада које подлеже нотификационом поступку, када се ради о виšekратним испорукама за постројење којем требају дозволе и претходна сагласност за третман, у складу са члан 71. став 7

Чланом 33. Нацрта закона врши се додавање новог члана 72а којим се ближе уређује изглед дозволе за прекогранично кретање отпада.

Такође прописују се случајеви у којима се дозвола одузима односно случајеви када је могуће извршити измену дозволе.

Чланом 34. Нацрта закона врши се додавање става у члан 76. којим се ближе уређује регистар нустпоризвода.

Чланом 35. Нацрта закона уређују се плаћање такси на начин да се прописује да подносилац захтева сноси трошкове плаћања административних такси, утврђених у складу са посебним прописима.

Чланом 36. Нацрта закона врши се усклађивање надлежности, па се тако у члану 84. Нацрта, граду Београду поверава вршење инспекцијског надзора над активностима сакупљања, транспорта, складиштења, односно над радом постројења за третман, поновно искоришћење и одлагање отпада за које надлежни орган издаје дозволу на основу овог закона.

Чланом 37. Нацрта закона прописује се допуна члана 86. став 1. тачки 50а на начин да се у овлашћењима инспектора наводи да може да наложи произвођачу и увознику производа који после употребе постају посебни токови отпада да води и чува дневну евиденцију и достави годишњи извештај који није попуњен у складу са посебним прописом.

Чланом 39. Нацрта закона прописана је завршина одредба којом је утврђена обавеза доношења подзаконских аката у року од 6 месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Чланом 40. Нацрта закона предлаже се ступање на снагу закона осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

IV. СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ОВОГ ЗАКОНА

За спровођење овог закона нису потребна средства из Буџета Републике Србије.

